

Optik İllüzyonlardan Yapılan Çıkarımlar

Bildiğiniz üzere insanlığın Mars gezegeni ile macerasının başladığı günden bugüne birçok uzay aracı bu gizemli gezegene gönderildi.

Planlanan her Mars görevi doğrultusunda birçok deney ve testlerin yanı sıra, gezegene ayak basan tüm araçlar binlerce fotoğraf çekimi yaparak bu fotoğrafları bizlere ulaştırdılar.

Elde edilen ilk fotoğraflarda görülen alabildiğine ıssız ve soğuk ortam, Mars gezegeni ile ilgili fantastik beklentiler içerisinde olan birçok kesimi maalesef hayal kırıklığına uğratiyordu. Bu sürecin ardından artık hepimiz belki defalarca görsel ve yazılı basında Mars gezegeni ile ilgili fotoğraflarda rastlanılan zorlama tuhafliklar ile karşılaşır duruma geldik.

Mars yüzeyine ait fotoğraflarda, biraz zorlama da olsa "tanıdığımız" bazı şeyler arıyoruz. Örneğin, bu taş parçasının üzerinde oturan kadın gibi.

Mars'ta insan yüzü şeklinde yapılar görenler, rastlantı sonucu piramite benzer biçimde oluşmuş taşları, kayaları, dağları "eski bir uygarlığın izleri" şeklinde yorumlayanlar, hatta ve hatta Mars'ta aslında gelişkin bir yaşamın sürdüğü iddiasını öne sürenler oldu ve olmaya da devam ediyor. Işık ve gölgenin uygun şartlardaki birlikteliği ile ortaya çıkan optik ilüzyonlar, komplo teorisyenlerinin malzeme sıkıntısı çekmemesini sağlıyor.

Elbetteki her seferinde olayın iç yüzü bilim insanları tarafından kabul edilebilir bir şekilde açıklanmış olsa da, bizler bu sevdamızdan maalesef bir türlü vazgeçmeyi başaramadık. Uzay çağının başlangıcı ile birlikte komplo teorileri de boş durmuyordu bir taraftan. Dünya'ya inen uzaylı dostlarımızın olduğu ve onlarla ilgili bilgi, belge ve fotoğrafların hükümetlerce çok gizli damgası vurulup en ulaşılamaz güvenli kasalarda saklı tutulduğuna inandırılmaya çalışıldık öncelikle.

Sonrasında insanlık Apollo görevleri kapsamında Ay'a ilk inişini gerçekleştirdi. Milyonların canlı izlediği Neil Armstrong'un Ay modülünün merdivenlerinden tozlu Ay yüzeyine atlayışının akabinde yine aynı süreci yaşadık ister istemez. Apollo mürettebatının Ay'a hiç gitmediği, Amerika Birleşik Devletlerinin bu görüntüleri Dünya üzerinde hazırlamış olduğu çok gizli bir üste tasarladığı konuşuldu bu defa.

Ama bilimin bu savların hiçbirisi ile kaybedecek vakti yoktu; çünkü daha insanlık, Uzay ile imtihanında yolun çok başındaydı ve katetmesi gereken çok uzun bir yol vardı.

Uzay Çağının ilk yıllarında, ilk [Tiros meteoroloji uyduları](#) uzaya fırlatıldığında uydular, Dünya yüzeyinden birçok fotoğrafı bizlerle paylaşıyordu. Bu amaçla çekilmiş olan fotoğraflardan biri olan aşağıda göreceğiniz fotoğraf, insan gözünün ne kadar kolaylıkla aldatılabileceğinin belkide en güzel örneklerinden birisi.

1960 lı yılların ortalarında Mars gezegenine gönderilen uzay araçlarından biri tarafından çekilmiş, Mars yüzeyinde insan yüzünü andıran bir yapının var olduğu iddiası ile servis edilen fotoğrafın asıl iç yüzünü Tiros Uzay Aracının üreticisi RCA Astro-Electronics firması bizzat açıklama ihtiyacı duyuyordu.

Firmanın "**Dünya'nın Yaşlı Adamı**" adı ile tanımladığı fotoğrafta belirgin olarak bir insan yüzünü andıran bölge, Hazar Denizinin doğu kıyılarını bulut ve Güneş ışınlarının parıldamasıyla biraz daha farklı gösteren bir göz yanılsamasından başka hiçbir şey değildi aslında.

Çoğunuz bu ağacın dallarının oluşturduğu şekilde bir insan yüzü görüyor...

İnsanın beyin yapısı, gördüğü objeleri daha önce tanıdığı şeylere benzetmeye meyillidir. Binlerce yıldır gökyüzüne baktığımızda bile, yıldızların dizilimlerini hep birşeylere benzetmeye çalıştık. Takımyıldızları bu şekilde oluşturduk ve onlara önem verdiğimiz olguların isimlerini verdik.

Bugün bile gördüğümüz nesnelere tanıdığımız objelere benzetmeye devam ediyoruz. Bulutsulara "benzedikleri" şeylerin ismini veriyoruz; *Atbaşı Nebulası*,

Cadı Başı Bulutsusu, Yılbaşı Ağacı, Kedi Gözü gibi... Ancak, insan zihninin bu benzetim özelliği yüzünden, komplo teorisyenlerine de bol bol malzeme çıkıyor malesef.

Sinan DUYGULU